

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра анатомії і фізіології людини

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона праці в галузі

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність

8.02030302 Мова і література (англійська);

8.02030302 Мова і література (іноземна)

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціалізація

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення

Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2015 – 2016 навчальний рік

Робоча програма «Охорона праці в галузі» для студентів галузі знань 0203 Гуманітарні науки, спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська); 8.02030302 Мова і література (іноземна).

Розробники:

Полковенко Ольга Володимирівна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри анатомії і фізіології людини Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

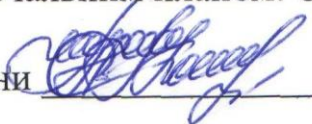
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) анатомії і фізіології людини

Протокол від “25” серпня 2015 року № 1

Завідувач кафедри анатомії і фізіології людини

 - (І.М. Маруненко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини Н.А. Клішевич

© Полковенко О.В., 2015 рік

© КУ імені Бориса Грінченка, 2015 рік

ЗМІСТ

1.	Опис навчальної дисципліни	4 ст.
2.	Мета та завдання навчальної дисципліни	5 ст.
3.	Програма навчальної дисципліни	6 ст.
4.	Структура навчальної дисципліни	7 ст.
5.	Навчально-методична карта дисципліни «Охорона праці в галузі»	9 ст.
6.	Теми семінарських занять	10 ст.
7.	Самостійна робота	11 ст.
8.	Методи навчання	11 ст.
9.	Методи контролю	12 ст.
10.	Методичне забезпечення	14 ст.
11.	Питання до модульного контролю	15 ст.
12.	Рекомендована література	15 ст.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1	Галузь знань <u>0203 Гуманітарні науки,</u> (шифр і назва)	Обов’язкова	
	Спеціальність <u>8.02030302 Мова і література</u> (англійська); <u>8.02030302 Мова і література</u> (іноземна) (шифр і назва)		
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів – 1		5-й	-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 30		9-й	-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 1	Освітньо-професійна програма підготовки магістра	4 год.	год.
		Семінарські	
		4 год.	год.
		Модульний контроль	
		2 год.	год.
		Самостійна робота	
		20 год.	год.
		Вид контролю:	
		ПМК	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу - формуванні у майбутніх фахівців (магістрів) умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

Завдання курсу:

- вплив на людину небезпечних та шкідливих факторів виробничої сфери;
- граничнодопустимі санітарні норми і способи їх виміру;
- технічні й організаційні засоби для ліквідації чи зменшення рівня небезпечних і шкідливих виробничих факторів;
- засоби індивідуального й колективного захисту.

У процесі вивчення курсу «Охорона праці в галузі» важливо сформувати у студентів міжособистісні, інструментальні компетенції з урахуванням професійно-орієнтаційної підготовки. Важливими завданнями компетенцій є набуття навиків спілкування, ґрунтовний аналіз і синтез матеріалу, засвоєння студентами основ відповідних базових знань з майбутньої професії та навиків управління інформацією.

Засвоївши програму навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» спеціалісти (магістри) за відповідними напрямками підготовки, спеціальностями та спеціалізаціями мають бути здатними вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог охорони праці та володіти такими основними професійними компетенціями з охорони праці:

- готовність застосовувати сучасні методи дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах;
- здатність поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення професійних, виробничих ризиків, загроз на робочих місцях;
- надання допомоги та консультації працівників з практичних питань охорони та безпеки праці;
- готовність контролювати виконання вимог охорони праці в організації.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 30 год., із них 4 год. – лекції, 4 год. – семінарські заняття, 20 год. – самостійна робота, 2 год. – модульний контроль.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

Змістовий модуль І. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ. ОСНОВИ ВИРОБНИЧОЇ САНІТАРІЇ ТА ГІГІЄНИ ПРАЦІ

Тема 1. Система охорони праці. Теоретичні основи дисципліни «Охорона праці в галузі». Терміни та визначення основних понять охорони праці.

Вступ. Соціальні передумови виникнення дисципліни «Охорона праці в галузі». Характеристика основних понять дисципліни. Поняття «безпека», «небезпека», «ризик», «небезпечний та шкідливий виробничий фактор».

Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації. Положення про СУОП, структура та зміст його розділів.

Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007. Політика в галузі охорони праці. Планування. Впровадження і функціонування СУОП. Перевірки і коригувальні дії. Аналіз з боку керівництва.

Примірний розподіл функціональних обов'язків з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців підприємства галузі. Пріоритет функцій забезпечення безпеки. Ефективність функціональної структури СУОП.

Планування заходів з охорони праці. Види планування та контролю стану охорони праці. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій. Облік і аналіз показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій. Мета та основні параметри планів. Аналітична та оперативна частини Плану.

Інтегровані системи менеджменту в галузі охорони праці. Основні складові інтегрованої системи менеджменту. Функціональні та організаційні особливості.

Галузеві системи управління охороною праці. Мета та принципи функціонування. Організаційна та функціональна структури СУОПГ.

Регіональні системи управління охороною праці, мета, принципи та основні функції. Служби охорони праці місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Основні поняття теми: охорона праці, безпека, небезпека, ризик, небезпечний та шкідливий виробничий фактор, виробничий травматизм, виробнича травма, нещасний випадок на виробництві, робоче місце, виробнича санітарія, гігієна праці, професійне захворювання.

Семінар 1. Система охорони праці в галузі. Теоретичні основи дисципліни «Охорона праці в галузі». Терміни та визначення основних понять охорони праці.

Тема 2. Законодавча та нормативна база України про охорону праці. Розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.

Загальні положення та визначення. Мета та завдання розслідування нещасних випадків. Обов'язки роботодавця щодо розслідування нещасних випадків. Обставини, за яких проводиться розслідування.

Встановлення зв'язку нещасного випадку з виробництвом.

Розслідування та облік нещасних випадків, хронічних професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Розслідування нещасних випадків. Спеціальне розслідування нещасних випадків. Розслідування професійних захворювань. Організація розслідування, склад комісій з розслідування, основні документи.

Розслідування та облік аварій. Розслідування інцидентів та невідповідностей.

Особливості розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру.

Дослідження та профілактика виробничого травматизму. Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Методи дослідження виробничого травматизму.

Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної

захворюваності в галузі.

Основні поняття теми: міжгалузеві та галузеві акти з охорони праці, колективний договір, контроль за охороною праці, адміністративна, дисциплінарна, кримінальна відповідальність.

Семінар 2. Законодавча та нормативна база України про охорону праці.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Модульний контроль
МОДУЛЬ І. СИСТЕМА ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ							
Змістовий модуль І. Правові та організаційні питання охорони праці. Основи виробничої санітарії та гігієни праці.							
1	Система охорони праці. Теоретичні основи дисципліни «Охорона праці в галузі». Терміни та визначення основних понять охорони праці.	14	4	2	2	10	-
2	Законодавча та нормативна база України про охорону праці. Розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.	14	4	2	2	10	
Разом за навчальним планом		30	8	4	4	20	2

4. Навчально-методична карта дисципліни «Охорона праці в галузі»

Разом: 30 год., лекції – 4 год., семінарські заняття – 4 год.,
самостійна робота – 20 год., модульний контроль – 2 год. Коефіцієнт: **0,69**

Модулі	МОДУЛЬ І. СИСТЕМА ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	
Назва модуля	Змістовий модуль І. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ. ОСНОВИ ВИРОБНИЧОЇ САНИТАРІЇ ТА ГІГІЄНИ ПРАЦІ	
Кількість балів за модуль	49 балів	
Лекції	1	2
Теми лекцій	Система охорони праці. Теоретичні основи дисципліни «Охорона праці в галузі». Терміни та визначення основних понять охорони праці (1 бал)	Законодавча та нормативна база України про охорону праці. Розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві (1 бал)
Теми практичних семінарських занять	Система охорони праці. Теоретичні основи дисципліни «Охорона праці в галузі». Терміни та визначення основних понять охорони праці (1+10 балів)	Законодавча та нормативна база України про охорону праці. (1+10 балів)
Самостійна робота	Законодавча та нормативна база України про охорону праці. (20 балів)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)	

6. Теми семінарських занять

МОДУЛЬ I. СИСТЕМА ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ.

Змістовий модуль 1.Правові та організаційні питання охорони праці. Основи виробничої санітарії та гігієни праці

Семінар 1. Система охорони праці. Теоретичні основи дисципліни «Охорона праці в галузі». Терміни та визначення основних понять охорони праці.

1. Сформулюйте власне бачення поняття «охорона праці в галузі».Які функції характерні для цієї дисципліни?
 2. Дайте характеристику поняттям «праця», «виробничий фактор», «безпека».
 3. Чому вивчення проблем охорони праці є актуальним в наш час?
 4. Які принципи властиві охороні праці? Які є складові охорони праці?
 5. Охарактеризуйте поняття «працездатності людини».
 6. Охарактеризуйте поняття «виробнича травма», нещасний випадок на виробництві».
- Основна література: 1, 2, 12, 14
Додаткова література: 2, 5, 6

Семінар 2. Законодавча та нормативна база України про охорону праці

1. Охарактеризуйте основні нормативно-правові акти з охорони праці.
 2. Які існують види відповідальності при порушенні нормативно-правових актів з охорони праці.?
 3. Визначте загальні права працівників при укладанні трудової угоди та під час роботи на підприємств.
 4. Охарактеризуйте безпеку праці жінок.
 5. Охарактеризуйте безпеку праці неповнолітніх.
 6. Охарактеризуйте безпеку праці інвалідів.
- Основна література: 1, 2, 12, 14
Додаткова література: 2, 5, 6

7. Самостійна робота

МОДУЛЬ I. СИСТЕМА ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Змістовий модуль 1.Правові та організаційні питання охорони праці. Основи виробничої санітарії та гігієни праці (4 год.)

1. Які мають права працівники на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці?
2. Кому та при виконанні яких робіт видається спецодяг та інші засоби індивідуального захисту,змивальні та знешкоджуючі засоби?
3. Коли власник зобов'язаний відшкодувати шкоду працівникам у разі ушкодження їх здоров'я?
4. При виконанні яких робіт можуть виникати шкідливі виробничі фактори?
5. Які роботи сприяють виникненню нервово-психічних перевантажень?
6. Як реалізуються напрямки діяльності щодо створення безпечних і нешкідливих умов праці?
7. Організація навчання з охорони праці.
8. Як створюється на підприємствах служба охорони праці.
9. Поясніть, за що наступає відповідальність щодо нормативів охорони праці. Її види.
10. Перерахуйте та розкрийте види контролю за станом охорони праці на виробництві.

Основна література: 1, 2, 12, 13, 14, 15

Додаткова література: 2, 4, 5, 6, 8

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль
Змістовий модуль I. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ. ОСНОВИ ВИРОБНИЧОЇ САНІТАРІЇ ТА ГІГІЄНИ ПРАЦІ	
Тема 2. Законодавча та нормативна база України про охорону праці. Розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві	семінарське заняття, творча робота, модульний контроль
<i>Разом: 20 год.</i>	

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•Семінарські.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Охорона праці в галузі» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 10.1, табл. 10.2.

Таблиця 10.1

Вид діяльності	Бал	Σ балів
1. Відвідування лекцій	1	2 x 1 = 2
2. Відвідування семінарських робіт	1	2 x 1 = 2
3. Виконання семінарських робіт	10	2 x 10 = 20
5. Виконання самостійної роботи	20	1 x 20 = 20
4. Виконання мод. контр. роботи	25	1 x 25 = 25
РАЗОМ БАЛІВ		69

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Розрахунок коефіцієнту: $69 : 100 = 0,69$

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; звіт, реферат, есе.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 10.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 10.3.

Таблиця 10.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентіві, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентіві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Семінарські заняття та самостійна робота		Вид контролю
Змістовий модуль 1		
T1	T2	ПМК
10	30	
МКР 1 – 25 балів		
Відвідування – 4 бали		

Коефіцієнт – 0,69

12. Методичне забезпечення

1. опорні конспекти лекцій;
2. навчальні посібники;
3. робоча навчальна програма;
4. збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
5. засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);

13. Питання до модульного контролю

1. Предмет, об'єкт і основні категорії дисципліни «Охорона праці в галузі».
2. Як і ким створюється система охорони праці на виробництві.
3. Основні законодавчі акти, що регулюють охорону праці.
4. Види відповідальності за порушення нормативних положень охорони праці.
5. Основні функції держави щодо охорони праці. Державні органи контролю за дотриманням умов охорони праці.
6. Сутність праці з фізіологічної точки зору значення праці для людини.
7. Види контролю за дотриманням умов охорони праці.
8. Основні положення законодавства України про працю і охорону праці.
9. Що таке професійне захворювання. Наведіть приклади. Методи запобігання.
10. Органи державного управління охороною праці.
11. Поясніть, за що наступає відповідальність щодо нормативів охорони праці. Її види.
12. Які положення повинен містити колективний договір щодо захисту прав і соціальних інтересів осіб, які постраждали на виробництві від нещасних випадків, а також їх утриманців і членів родин загиблих.
13. Розкрийте поняття «небезпечний та шкідливий виробничий фактор», виробнича травма», професійне захворювання».
14. Підстави накладання на працівника матеріальної відповідальності.
15. Положення Закону України «Про охорону праці» щодо захисту праці жінок.
16. На кого поширюється дія Положення про порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.
17. Охорона праці неповнолітніх.
18. Види медичних оглядів працівників.
19. На які підприємства розповсюджується дія Закону України «Про охорону праці»?
20. Які причини виробничих травм мають найбільшу питому вагу:
21. Як проводиться загальна оцінка умов праці за ступенем небезпечності та шкідливості:
22. Як покращити умови праці при наявності шкідливих речовин?
23. Основні принципи державної політики в області охорони праці:
24. Яким показниками визначається тяжкість виробничого травматизму:
25. Заходи та засоби поліпшення стану виробничого середовища за фактором мікроклімату:

14. Рекомендована література

Базова

1. Вища освіта в Україні: нормативно - правове регулювання / [за заг. ред. М.Ф. Степка, Л.М. Горбунової]. - К. : ФОРУМ, 2008 .- Т.1.
2. Вища освіта в Україні: нормативно - правове регулювання / [за заг. ред. М.Ф. Степка, Л.М. Горбунової]. - К. : ФОРУМ, 2008 .- Т.2.
3. Економіка праці : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л.П. Червінська ; МОН України, КНЕУ ім. В. Гетьмана. - Київ : ЦУЛ, 2010 .- 288 с .
4. Катренко Л.А., Пістун І.П. Охорона праці в галузі освіти : Навч. посіб. / Л.А. Катренко, І.П. Пістун. 2-ге вид., допов. — Суми : ВТД "Універсальна книга", 2004 . — 304с. — ISBN 966-680-083-7
5. Моніторинг якості освіти: теорія і практика / Київ. міськ. пед. ун-т ім. Б. Д. Грінченка, Центр моніторингу столич. освіти - Київ : [Київ. міськ. пед. ун-т ім. Б. Д. Грінченка], 2009 .- 195 с.
6. Основи охорони праці / В.Ц. Жидецький, В.С.Джигирей, О.В.Мельников. - Львів : Афіша, 1999 .- 348с.
7. Основи охорони праці / За ред. М.П.Гандзюка. - К. : Каравела, 2003 .- 408с .
8. Основи охорони праці / М.П.Купчик, М.П.Гандзюк, І.Ф.Степанець, В.Н.Вендичанський, А.М.Литвиненко, О.В.Іваненко. - К. : Основа, 2000 .- 416с .
9. Основи охорони праці / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, О.Г. Чорна - К. : ЦУЛ, 2011
10. Трудове законодавство України / - Київ : Скіф, 2009 .- 426 с.
11. Трудове право України / Болотіна Н. Б. - К. : Вікар (Вища освіта XXI століття), 2005 .- 725 с.
12. Трудове право України / Н. Б. Болотіна. - К. : Вікар, 2002 .- 147, [1] с.
13. Трудове право України : академічний курс [Текст] : підручник / [Пилипенко П. Д., Бурак В. Я., Козак З. Я. та ін.] - Київ : Ін Юре, 2004 .- 536 с.

Додаткова:

1. Закон України «Про охорону праці» - К. Відомості Верховної Ради України № 49 ст. 668, 1992.-20. Нова редакція Закону від 21.11.02.
2. Конституція України. К., 1996. – 108с.
3. Положення про порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Пост. Каб. Мін. України 21 серпня 2001 р. № 1094.
4. ДНАОП 0.00-4.12-99. Типове положення про навчання з питань охорони праці.
5. Строительные нормы и правила СНиП II-4-79/85 Нормы проектирования. Естественное и искусственное освещение. – М.: Стройиздат, 1980. – 29 с.
6. Державні санітарні правила і норми. ДСанПін 3.3.2 007 1998. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин. Наказ № 7 Медично-санітарного управління МОЗ України від 10.12.98.
7. Санітарні норми мікроклімату робочих приміщень. Державні санітарні норми. ДСН 3.3.6.042-99 МОЗ Головне санітарно-епідеміологічне управління. Постанова № 42 від 01.12.99.
8. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”. Пост. Каб. Мін. № 1105 від 23.09.99.
9. Загурская Л.А., Буриченко Л.А. Челюканов И.П. Методические аспекты обеспечения безопасности жизнедеятельности в чрезвычайных ситуациях Оказание первой доврачебной помощи пострадавшим. Конспект лекций.–К.: КМУГА,1999.-72с.
10. Порядок визначення страхових тарифів для підприємств, установ і організацій на загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на підприємстві та професійного захворювання. Пост. Каб. Мін. № 1423 від 13.09.2000 р. зі змінами від 16.05.2001.
11. Закон України про страхові тарифи на загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку і професійних захворювань на виробництві 2001 р. зі змінами 17.01.2002.
12. Бабічев В.В., Сорокін Г.Ф. Охорона праці та техніка безпеки. К., 1996. – 224с.
13. Жидецький В.Ц. Охорона праці користувачів комп’ютерів. Львів. Афіша. 2000. – 171 с.

14. Сачков Л.С., Медвідь М.К. Охорона праці (законодавчі та нормативні акти, порядок реалізації і коментарі до них). – К.: АТ «ОКО», 1995. – 390 с.
15. Геврик Є.О. Охорона праці: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – 2-е вид., виправл. та доп. – К.: Ніка-Центр, 2005. – 296 с.
16. Катренко Л.А., Пістун І.П. Охорона праці в галузі освіти: Навчальний посібник. 2-ге вид., доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. -304 с.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Охорона праці в галузі»

Укладач: *Полковенко Ольга Володимирівна*, кандидат біологічних наук, доцент кафедри анатомії і фізіології людини Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка